

ปีที่ 1 เล่มที่ 4 กรกฎาคม - สิงหาคม 2556

รู้จักสื่อสาร

วารสารสำหรับผู้บริโภคสื่อวิทยุ-โทรทัศน์
โดย สำนักงาน กสทช.

เรียนรู้ความหลากหลาย
ในโลกการสื่อสาร

ยุคดิจิทัล

DIGITAL TV

คุยกับ กสทช. สุภิญญา กลางณรงค์

‘กลายเป็นแพงจ้อจำกัดทางความรู้ ด้วยเทคโนโลยีที่วิดิจิตอล’

การเปลี่ยนผ่านการแพร่ภาพวิทยุโทรทัศน์ของประเทศไทยจากยุคอนาล็อก เข้าสู่ยุคดิจิทัลเต็มรูปแบบในอนาคตอันใกล้ นับเป็นเรื่องน่าตื่นเต้นมากนะคะ เพราะพลาณภาพของเทคโนโลยีดังกล่าว นอกจากจะเป็นการอัปเดตเทคโนโลยีแล้ว ยังเสมือนเป็นการเปลี่ยนระบบอุตสาหกรรมการแพร่ภาพวิทยุโทรทัศน์ของประเทศไทยให้พลิกโฉมไปจากเดิมที่มีแค่ 6 ช่อง ผูกขาดในฟรีทีวี ก็เพิ่มเป็น 48 ช่อง พร้อมเนื้อหา ด้านบริการสาธารณะ และบริการท้องถิ่น ด้วยหลักประกันว่าจะมีผู้มีสิทธิ์มาประกอบการ ในลักษณะการเป็นเจ้าของ (Ownership) มากขึ้น จะทำให้เกิดการแข่งขันในอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้น และในอีกทางหนึ่งจะช่วยเพิ่มทางเลือกในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของประชาชนมากขึ้นเช่นกัน

นอกจากที่วิดิจิตอลกลายเป็นแพงจ้อที่ผูกขาด และลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารแล้ว ในอีกแง่หนึ่งของประโยชน์จากการสร้างสรรค์เนื้อหาที่หลากหลายยังช่วยเสริมเติมความคิด และมุมมองของประชาชนผู้บริโภคให้กว้างขวางไปกว่าในอดีตที่ถูกผูกขาดจากช่องฟรีทีวีทั้ง 6 ช่อง รวมถึงในเนื้อหารายการที่มากมาย ยังถูกสร้างขึ้นเพื่อตอบสนองความสนใจในการรับชมของประชาชนทุกกลุ่มอายุในทุกภูมิภาค จนเป็นเสมือนพื้นที่ที่สามารถเชื่อมความเข้าใจของคนในสังคม อีกทั้งยังเป็นแหล่งข้อมูลความรู้ที่หลากหลายที่สามารถเข้าถึงคนทุกกลุ่มได้อย่างทั่วถึงและเท่าเทียม

ย้อนกลับมาถึง กสทช. เมื่อที่วิดิจิตอลเกิดขึ้นอย่างเต็มรูปแบบ การทำงานในส่วนนี้จะเต็มไปด้วยความท้าทาย นั่นก็คือการสร้างสมดุลกันระหว่างเสรีภาพของสื่อ ความหลากหลายและความรับผิดชอบของผู้ประกอบการ นี่คืองานยากที่ กสทช. ต้องเจอในการกำกับดูแล แต่อย่างไรก็ให้เชื่อมั่นในกลไกการตรวจสอบ แต่ประชาชนเองในฐานะผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และเป็นผู้ที่ต้องเผชิญกับการละเมิดสิทธิจากผู้ประกอบการสื่อโดยตรงก็ไม่ควรวางใจจนเกินไป สิ่งที่ดีที่สุดสำหรับประชาชนที่จะทำให้กลไกเกิดประสิทธิภาพได้ดีที่สุด นั่นก็คือการตรวจสอบดุลยพินิจของคณะกรรมการทุกท่านอย่างเคร่งครัด รวมถึงหากถ้าพบเนื้อหาที่ไม่เหมาะสมก็สามารถร้องเรียนมายังช่องทางที่ กสทช. ได้จัดเตรียมเอาไว้ เพื่อสร้างสังคมที่สร้างสรรค์ให้เกิดขึ้นในโลกของที่วิดิจิตอล

ในส่วนของคุณข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับที่วิดิจิตอลนั้น หากประชาชนอยากทราบความเคลื่อนไหวในประเด็นนี้ก็สามารถติดตามอ่านได้จาก www.nbtc.go.th เว็บไซต์ของ กสทช. <http://bcp.nbtc.go.th> และแฟนเพจในเฟซบุ๊กของ กสทช. ได้โดยตรง หรืออย่างง่ายที่สุด นั่นก็คือการอ่านจากนิตยสาร ‘รู้จักสื่อ รู้จักสิทธิ’ เล่มนี้ที่เราได้รวบรวมข้อมูลพื้นฐานที่นำรู้ของที่วิดิจิตอลมาแนะนำเสนออย่างเจาะลึก รวมถึงในเล่มต่อไปเราจะทยอยนำเสนอข้อมูลนำรู้อีกมากมายของเทคโนโลยีนี้ คอยติดตามกันนะคะ !

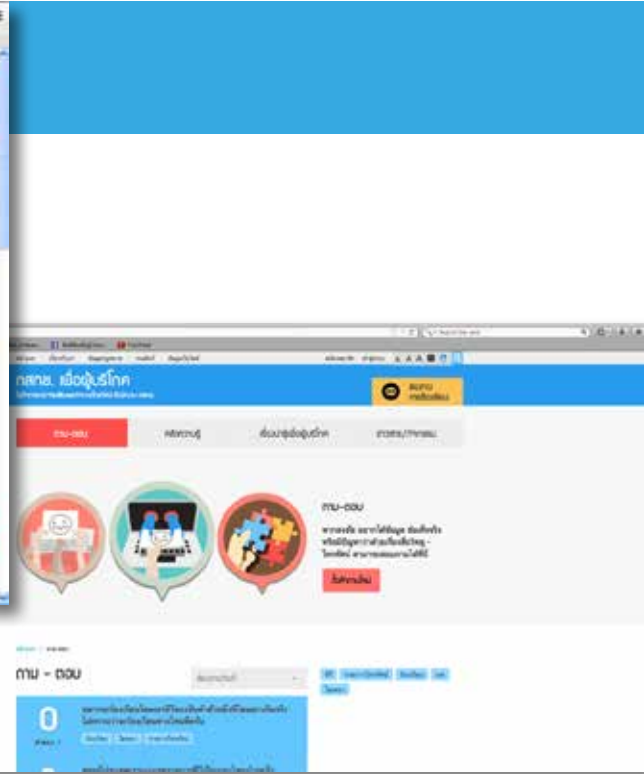

สุภิญญา กลางณรงค์

(นางสาวสุภิญญา กลางณรงค์)

กสทช.

ภารกิจ **คุ้มครอง** ผู้บริโภครหัสวิทยุ

กลุ่มงานรับเรื่องร้องเรียนและคุ้มครองผู้บริโภคในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ หรือ รส. (อ่านว่า รอ-สอ) เป็นหน่วยงานในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ หรือ สำนักงาน กสทช.

หน้าที่หลักของ รส. เป็นเรื่องเกี่ยวกับการคุ้มครองประชาชนผู้บริโภคสื่อวิทยุ-โทรทัศน์ ทั้งในเรื่องของการถูกละเมิด ละเลยในสิทธิและเสรีภาพ และการถูกเอาเปรียบจากผู้ประกอบกิจการวิทยุ-โทรทัศน์ ซึ่งมีทั้งกระบวนการทำงานในการสร้างความเข้มแข็ง การสร้างการรวมกลุ่มและเครือข่าย และการดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องร้องเรียนของผู้บริโภคสื่อวิทยุ-โทรทัศน์ รวมถึงการทำงานด้านการรู้เท่าทันสื่อ และการส่งเสริมให้คนพิการ ผู้สูงอายุ และผู้ด้อยโอกาสในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารด้วย

ในการทำหน้าที่ต่าง ๆ เหล่านี้ รส. มี 'พี่เลี้ยง' คือ คณะอนุกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคด้านกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมาย และ "หัวหน้า" คือ คณะกรรมการกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ (กสท.) ในคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) โดยเรามีวารสาร 'รู้จักสื่อ รู้จักสิทธิ' เป็นสื่อกลางเชื่อมโยงระหว่าง 'เรา' ในการสร้างมุมมองการรู้เท่าทันและปกป้องสิทธิของผู้บริโภคสื่อวิทยุ-โทรทัศน์ รวมทั้งสื่อสารความคิดเห็นต่าง ๆ ที่จะนำมาซึ่งการสร้างเสริมความเข้มแข็งและคุ้มครองตนเองได้อย่างมีพลัง

เพื่อความสะดวก คุณยังสามารถติดตามข่าวสารต่าง ๆ ของเรา ด้วยการคลิกไปที่ <http://bcp.nbcc.go.th> เว็บไซต์หลักที่รองรับการเข้าถึงข่าวสารของคนทุกกลุ่ม รวมถึงคนพิการที่จะสามารถเข้าถึงเว็บไซต์ของเราได้ด้วย

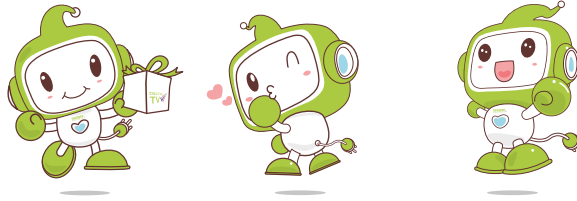

โดยเรื่องของเราจะมีทั้งข้อมูลข่าวสารและบทความต่าง ๆ ที่จะช่วยให้คุณรู้เท่าทันสื่อฯ ในยุคใหม่ ทั้งยังเป็นพื้นที่ที่กลางสำหรับผู้บริโภคที่จะสร้างความเข้มแข็งให้กับตนเอง รู้จักสิทธิ และสามารถกดเข้าไปสู่ช่องทางกรรณการร้องเรียนของ สำนักงาน กสทช. ได้อย่างสะดวก รวดเร็ว นอกจากนี้ท่านยังสามารถสื่อสารกับเราโดยตรงอีกทางหนึ่งที่ Facebook บนหน้าแฟนเพจของเราโดยตรงที่ <http://www.facebook.com/con.rights> นี่คือช่องทางที่คุณสามารถพบเจอกับข้อมูลดี ๆ ของเรา

ดิจิทัลทีวี

ดูดีทุกบ้าน (ทุกคน)

กสทช. เปิดตัว ‘น้องดูดี’
เพื่อบอกว่า ‘ดิจิทัลทีวี ดูดีทุกบ้าน (ทุกคน)’

การดูดีทุกบ้าน หมายความว่ารวมไปถึง ดูดีทุกคนด้วย เพราะนอกจากทีวีดิจิทัลจะทำให้ทีวีที่เราดูมีภาพคมชัด เสียงชัดเจน มีช่องรายการให้เลือกมากมาย การรบกวนน้อยลง แต่รู้หรือไม่ว่า ทีวีดิจิทัลยังมีบริการเสริมพิเศษอื่นๆ อีกด้วย ซึ่งในหลายประเทศก็นำประโยชน์เหล่านี้มาใช้ ไม่ว่าจะเป็นการโต้ตอบได้กับสถานีฯ จะซื้อของ ส่งความเห็น ก็ทำได้

มีข้อดีอีกอย่างหนึ่งของทีวีดิจิทัล ที่เริ่มมีการพูดถึงกันมากขึ้น คือการสามารถมีช่องเสียงหลายช่องที่จะช่วยให้เลือกเปลี่ยนได้ตามความต้องการ หรือมีคำบรรยาย (Subtitle) ที่เปิด-ปิดได้ เหมือนเวลาเราดูทีวีดี สิ่งเหล่านี้จะมีได้ในจอทีวีตามบ้านของเรา (ที่รับระบบดิจิทัลได้)

บริการเสริมเหล่านี้ จริงๆ แล้วมีประโยชน์กับคนพิการด้วย... คนตาบอดที่อยากฟังทีวีก็ควรมีบริการที่เป็นเสียงบรรยายภาพ หมายถึงว่า ถ้าเราหลับตาดูละคร ช่วงที่เป็นดนตรีประกอบ เราก็จะไม่สามารถรู้ได้ว่า เป็นภาพอะไร ซึ่งถ้าเราเลือกช่องเสียงบรรยายภาพ (Audio Description) นี้ ก็จะมีเสียงที่บรรยายว่า ขณะนี้พระเอกกำลังขึ้นบันได โดยมีผู้ร้ายข่มขู่อยู่บนเพดาน เป็นต้น คนตาบอดก็เหมือน ‘ดู’ ทีวีได้เช่นกัน

ส่วนคนหูหนวก ก็ดูภาพ แต่ไม่ได้ยิน ไม่รู้ว่าตัวละครสนทนาอะไรกัน หรือว่าเมื่อมีเสียงประกอบ เช่น ระเบิด แล้วทุกคนหันไปดู ถ้าไม่มีภาพ คนหูหนวกก็รู้ว่า เจม-จิ หันไปดูอะไร แต่ถ้ามีบริการคำบรรยายแทนเสียงแบบเปิด-ปิดได้ (Closed Caption) ก็จะทำให้คนหูหนวกเข้าใจ ในขณะที่ถ้าคนที่อ่านไม่ได้ หรือไม่อยากอ่าน ก็สามารถปิดคำบรรยายนั้นได้

เมื่อรู้ข้อดีของทีวีดิจิทัลแล้ว ก็ ‘ดูดี’ กันทุกคน

นับเป็นการเริ่มต้นที่ดี สำหรับผู้บริโภคสื่อวิทยุ-โทรทัศน์ ที่จะได้รับรู้จักกับการเปลี่ยนผ่านไปสู่ทีวีดิจิทัลใน 'โครงการเตรียมความพร้อมผู้บริโภคสื่อโทรทัศน์ดิจิทัลสัญจร' ซึ่งจะเป็นการเดินทางไปพบกับประชาชนในฐานะผู้บริโภคสื่อวิทยุ-โทรทัศน์ในส่วนภูมิภาค เพื่อให้ความรู้แก่ประชาชนในการเตรียมความพร้อมกับการเปลี่ยนผ่านโทรทัศน์สู่ระบบดิจิทัล ซึ่งผู้บริโภคสื่อฯ ในบางพื้นที่จะสามารถดูทีวีดิจิทัลตั้งแต่ช่วงเดือนธันวาคม 2556 ส่วนพื้นที่อื่นๆ ก็ไม่ต้องน้อยใจ จะได้ขยายไปทั่วประเทศในปี 2558 นี้

โดยภูมิภาคแรกเราได้ไปพบปะกับพี่น้องชาวปักษ์ใต้ที่ เซ็นทรัล พลาซา สุราษฎร์ธานี เมื่อวันที่ 19 กรกฎาคม 2556 ที่ผ่านมา โดยได้รับเกียรติจาก กสทช. สุภิญญา กลางณรงค์ และ กสทช. ธวัชชัย จิตรภักษ์นันท์ มาร่วมพูดคุยและตอบคำถามข้อสงสัยของการเปลี่ยนผ่านสู่โทรทัศน์ระบบดิจิทัลกับพี่น้องชาวสุราษฎร์ธานี ภายในงานยังมีนทรศการให้ความรู้เกี่ยวกับโทรทัศน์ระบบดิจิทัล

โทรทัศน์ดิจิทัลสัญจร มาแล้วจ้า

รวมตลอดถึงการรู้เท่าทันสื่อวิทยุและโทรทัศน์อีกด้วย ซึ่งได้รับการตอบรับจากพี่น้องชาวสุราษฎร์ธานีเป็นอย่างดี

สำหรับชาวอิสานบ้านเฮา เราพบกัน เมื่อวันที่ 16 สิงหาคม 2556 ที่ เซ็นทรัล พลาซา ขอนแก่น งานนี้ผู้ใหญ่ของเรา 2 ท่าน ได้แก่ กสทช. สุภิญญา กลางณรงค์ และ กสทช. ประวิทย์ ลีสถาพรวงศ์ ได้ให้เกียรติมาให้ความรู้และตอบคำถามข้อสงสัยของพี่น้องชาวขอนแก่นเกี่ยวกับการเปลี่ยนผ่านโทรทัศน์ระบบอนาล็อกสู่ระบบดิจิทัล อีกทั้งงานนี้ กสทช. ประวิทย์ ยังได้นำความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยี 3G มาให้กับพี่น้องชาวขอนแก่นอีกด้วย

ผ่านไปแล้วกับ 2 ภูมิภาค เราก็ต้องขอขอบคุณพี่น้องชาวใต้และชาวอิสานเป็นอย่างมาก ที่ให้การตอบรับเป็นอย่างดี และภูมิภาคต่อไปเราจะสัญจรไปภาคเหนือที่จังหวัดเชียงใหม่ แล้วมาพบกันนะคร้าบบบ

กสทช. รวบรวมความคิดเห็น | กัน | สื่อ

กสทช. สุภิญญา กลางณรงค์ รวมพลคนคิดสั้น | ทัน | สื่อ เปิดตัว 'โครงการประกวดหนังสือสั้น รู้เท่าทันสื่อวิทยุ-โทรทัศน์ ในยุคดิจิทัล' เมื่อวันที่เสาร์ที่ 3 สิงหาคม 2556 ณ อุทยานการเรียนรู้ อาคารศูนย์การค้าเซ็นทรัลเวิลด์ กรุงเทพฯ เพื่อเปิดโอกาสให้นักศึกษาและประชาชนทั่วไปได้สร้างสรรค์ผลงานหนังสือสั้น ที่สื่อสารเรื่องกรู้เท่าทันสื่อวิทยุ-โทรทัศน์

โครงการประกวดหนังสือสั้น รู้เท่าทันสื่อวิทยุ-โทรทัศน์ ในยุคดิจิทัล เป็นโครงการที่มุ่งสร้างสื่อที่จะสร้างกระบวนการรู้เท่าทันสื่อวิทยุ-โทรทัศน์ให้กับคนและสังคม ด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย ดูสนุก น่าสนใจ เพื่อให้เกิดผลในการมีทักษะและความสามารถในการใช้สื่ออย่างตื่นตัวและรู้ตัว โดยเฉพาะในยุคดิจิทัลที่สื่อวิทยุ-โทรทัศน์ มีการขยายตัวอย่างมาก รวมถึงมีความหลากหลาย และสามารถเข้าถึงได้ง่าย ซึ่งผู้บริโภคสื่อฯ เองก็มีพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปด้วย

ในการดำเนินโครงการนี้ สำนักงาน กสทช. ได้รับเกียรติจากผู้ทรงคุณวุฒิในด้านต่างๆ ทั้งด้านการทำหนังสือสั้น และการรู้เท่าทันสื่อหลายท่าน ร่วมเป็นคณะกรรมการพิจารณาตัดสินด้วย ประกอบด้วย ผศ. ดร.เอื้อจิต วิโรจน์ไตรรัตน์ คุณอรพินท์ วงศ์ชุมพิศ, คุณจิระนันท์ พิตรปรีชา, คุณศักดิ์นาถ ฉัตรกุล ณ อยุธยา,

พล.อ.ดร.ศรุต นาควัชระ, อาจารย์ไศลทิพย์ จารุภูมิ, คุณเข็มพร วิรุณราพันธ์, คุณสุภาพ หริมเทพาธิป และ คุณชูเกียรติ ศักดิ์วีระกุล ทั้งนี้ผลงานที่ได้รางวัลจะถูกนำไปใช้เพื่อสร้างการรู้เท่าทันสื่อฯ ให้แก่ประชาชนผ่านช่องทางต่างๆ ต่อไป อีกทั้งทีมที่ชนะเลิศและทีมที่มีผลงานสร้างสรรค์ได้ร่วมทำกิจกรรมเกี่ยวกับงานรู้เท่าทันสื่อฯ กับ สำนักงาน กสทช. ในปีต่อไปด้วย

สำหรับงานรวมพลคนคิดสั้น | ทัน | สื่อ จัดขึ้นหลังจากที่ได้เชิญชวนให้ผู้สนใจ ทั้งนิสิต นักศึกษา และประชาชนทั่วไป ได้แสดงความสนใจในเรื่องการรู้เท่าทันสื่อ และสมัครเข้าร่วมกิจกรรม ทั้งนี้เพื่อให้ทีมที่สมัครเข้าร่วมประกวดได้ทราบถึงกติกาและการพัฒนาหนังสือสั้น รู้เท่าทันสื่อฯ ที่เป็นโจทย์ของงานในครั้งนี้ ก่อนที่จะไปจัดทำ Plot & Treatment มาส่งให้คณะกรรมการคัดเลือกทีมที่เข้ารอบ และร่วมทำ Workshop การผลิตหนังสือสั้นและผลิตผลงานต่อไป โดยภายในมีการเสวนา ได้รับความรู้และประสบการณ์จากวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิ ได้แก่ คุณจิระนันท์ พิตรปรีชา (กรรมการตัดสินการประกวด นักเขียนและผู้จัดทำบทบรรยายภาพยนตร์ / กวีซีไรต์) คุณมะเดี้ยว - ชูเกียรติ ศักดิ์วีระกุล (ผู้กำกับหนังสือสั้นและภาพยนตร์ชื่อดัง รักแห่งสยาม/Home) และ คุณหนิด-นิมิตร พิพิธกุล (นักเขียนบท ผู้กำกับการแสดง และนักแสดงอิสระ)

สนับสนุนการจัดงานตลอดโครงการฯ โดย Media Monitor สถาบันสื่อเด็กและเยาวชน (สสย.) หอภาพยนตร์แห่งชาติ มูลนิธิหนังไทย นิตยสาร Bioscope คุณวีรยุทธ ล้อทองพานิชย์ (AU Wink Wink) และเอื้อเฟื้อสถานที่จัดงานรวมพลฯ โดยอุทยานการเรียนรู้ (TK Park) จัดโดย สำนักงาน กสทช. กลุ่มงานรับเรื่องร้องเรียนและคุ้มครองผู้บริโภคในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ โทร. 02 271 0156 ต่อ 455, 482 โทรสาร 454 / FB: <https://www.facebook.com/con.rights>

รศ. ดร.พนา ทองมีอาคม

กรรมการกองทุนวิจัยและพัฒนากิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม เพื่อประโยชน์สาธารณะ อดีตกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

เตรียมความพร้อมรับ
ทีวีดิจิตอล

ต้นปีหน้าประเทศไทย
จะมีทีวีดิจิตอลให้บริการ
แก่ประชาชนแน่นอนว่า
จะเกิดการเปลี่ยนแปลง
ในวงการโทรทัศน์ไทย
และแน่นอนว่าคนไทยจะต้อง
ปรับตัวและใช้ประโยชน์จาก
การเปลี่ยนแปลงครั้งนี้เต็มที่

สิ่งที่จะเกิดขึ้นเมื่อมีการออกอากาศทีวีดิจิตอล

การก้าวไปสู่การให้บริการโทรทัศน์ดิจิตอลของประเทศไทยครั้งนี้ ต้องถือว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงในแบบก้าวกระโดด เพราะใบอนุญาตประกอบกิจการโทรทัศน์ธุรกิจที่จะมีขึ้นใหม่ มีทั้งสิ้น 24 ใบอนุญาต นั่นหมายความว่าคนไทยจะมีช่องโทรทัศน์ภาคพื้นดินแบบดูฟรีทันทีอีก 24 ช่อง ในขณะที่การให้บริการโทรทัศน์ในระบบเดิมก็ยังคงมีอยู่ โดยจะเป็นการออกอากาศหรือให้บริการแบบคู่ขนานไปอย่างน้อยอีกช่วงใหญ่ๆ ช่วงหนึ่ง

ประเทศไทยจะมีการให้บริการโทรทัศน์ความคมชัดสูง หรือ HDTV ขึ้นเป็นครั้งแรกตามแผนที่ กสท. วางและจัดไว้ให้ ประเทศไทยจะมีช่อง HDTV ทั้งหมด 7 ช่อง ตรงนี้ชัดเจนว่าเป็นการปรับประเทศให้เข้าสู่เทคโนโลยีสมัยใหม่และใช้ประโยชน์จากสิ่งที่ดีกว่า สำหรับทีวีดิจิตอลมาตรฐาน หรือ SDTV เป็นความคมชัดธรรมดาในระบบดิจิตอลที่คมชัดกว่าทีวีปกติทุกที่ซึ่งกันในระบบอนาล็อก SDTV ใช้ทรัพยากรคลื่นความถี่น้อยกว่า HDTV ในอนาคตช่อง HDTV อาจมีเพิ่มขึ้นอีกก็ได้ ถ้าสามารถมีความถี่เพิ่มขึ้น

ทีวีดิจิตอลจะมีระบบเสียงชัดใสมากขึ้น และสามารถเพิ่มคุณภาพเสียงพิเศษ เช่น Surround ได้ถ้าต้องการ อนาคตคนนอกจากเสียงแล้วทีวีดิจิตอลยังสามารถให้บริการพิเศษอื่นๆ ในรูปแบบบริการประยุกต์ได้อีกมาก ขึ้นอยู่กับลักษณะรูปแบบทางธุรกิจที่จะตามมา

เมื่อมีการให้ใบอนุญาตประกอบกิจการใหม่แก่ทีวีดิจิตอล ระบบบริการโทรทัศน์ไทยจะถูกปรับโดย กสท. ให้เป็นไปตามกฎหมายการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. 2551 การให้บริการโทรทัศน์จะถูกแบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือบริการสาธารณะ บริการธุรกิจ และบริการชุมชน ในขั้นเริ่มต้น กสท. จะอนุญาตให้แก่บริการสาธารณะและบริการธุรกิจก่อน ส่วนบริการชุมชนจะทำต่อไปในภายหลัง เมื่อ กสท. มีความพร้อมทั้งด้านเกณฑ์กำกับและโครงสร้างพื้นฐาน ความถี่ ที่พร้อมขยายครอบคลุมท้องถิ่นทั่วประเทศ

เพื่อให้ตอบสนองกับประโยชน์สาธารณะและสอดคล้องกับกฎหมาย กสท. ยังได้แบ่งประเภทของกิจการบริการธุรกิจย่อยออกไปอีก โดยจัดให้มีประเภทย่อยเป็นช่องธุรกิจสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว 3 ช่อง ช่องธุรกิจประเภทข่าวสารสาระ 7 ช่อง และช่องธุรกิจทั่วไป 7 ช่อง สำหรับ HDTV จะให้บริการในประเภทบริการธุรกิจทั่วไปทั้งหมด มี 7 ช่อง เช่นกัน

ในส่วนของกิจการบริการสาธารณะ กสท. จัดให้มี 12 ช่อง ประกอบกันทั้งของรัฐฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายบริหาร ฝ่ายตุลาการ องค์การอิสระ และของนิติบุคคลไม่แสวงกำไร โดยคำนึงถึงอำนาจหน้าที่และความจำเป็น

ในส่วนของบริการสาธารณะ เนื่องจากมีผลในทางขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงน้อยกว่ากิจการด้านธุรกิจ จึงยังไม่มีการเร่งรัด ยกเว้นผู้ที่ทำหน้าที่และทำอยู่เดิม ผู้ประกอบกิจการสาธารณะรายใหม่ถ้าเร่งรีบจะมีผลเสียได้เพราะไม่มีเครื่องรับรองรับและตัวเองไม่มีแรงผลักดันตลาด

การปรับตัว ของการประกอบกิจการ

ดังที่กล่าวแล้วว่าช่องรายการฟรีทีวีในยุคดิจิทัลจะมีมากขึ้น ผลที่ตามมาคือประชาชนที่เคยชมกันอยู่ที่ช่อง 3 5 7 9 11 TPBS จะถูกกระจายเฉลี่ยไปยังช่องใหม่ๆ ที่เกิดขึ้น ดังที่เรียก Fragmented ประชาชนจะมีทางเลือกชมรายการมากขึ้น

ความที่มีรายการให้เลือกมากแต่ผู้ชมกระจัดกระจายสิ่งที่ตามมาคือผู้ผลิตจะเน้นจับกลุ่มผู้ชมให้เฉพาะเจาะจงรายการแบบเดิมๆ ยังคงอยู่ แต่จะถูกปรับเน้นเข้ากลุ่มเฉพาะมากขึ้น (Niche) ให้นิคมภาพวิทยุ FM ประกอบจะเข้าใจ

อนาคตจะมีดาราและผู้ประกาศมากขึ้น ตลาดการผลิตจะขยายตัว ผู้ชมจะมีดาราให้นิยมกันมากขึ้น แต่ก็ใช่ว่าจะดีทั้งหมด ช่องว่างระหว่างดาราเก่งก็ไม่ได้ต่างจากช่องว่างระหว่างรายการดีและไม่ดี คือมีช่องว่างทั้งห่างกันมากขึ้น

นักโฆษณาจะวางแผนสื่อโฆษณาได้ลำบาก เพราะคนดูกระจัดกระจาย การจัดการแผนสื่อยากและมีต้นทุนสูง แต่จะมีโฆษณาแปลกๆ ใหม่ๆ เข้ามาให้เห็นมากขึ้น ลองนึกถึงโฆษณาในทีวีดาวเทียมเป็นตัวอย่าง แต่น่าจะมีมาตรฐานการควบคุมและการผลิตโฆษณาที่ดีกว่า

การเตรียมความพร้อม ของประชาชนคนดูทีวีไทย

แรกสุดของการเตรียมความพร้อมสำหรับทีวีดิจิทัลที่กำลังจะมา ก็คือควรติดตาม รับฟังข่าวสาร และแลกเปลี่ยนและเรียนรู้กับผู้อื่น ทีวีดิจิทัลแม้จะมีข้อดีอยู่มาก แต่เชื่อว่าทุกคนจะได้ประโยชน์จากข้อดีนั้น

ก่อนอื่นผู้บริโภคต้องตัดสินใจให้ดีว่าจะรับโทรทัศน์ผ่านระบบอะไร จะรับโดยตรงผ่านระบบเสาอากาศ หรือจะรับผ่านโครงข่ายดาวเทียม หรือเคเบิลทีวี การรับทีวีดิจิทัลผ่านเสาอากาศตรงจะถูกกว่า แต่ถ้าอยู่ในเขตห่างไกลเขตอับเสาอากาศก็อาจกลายเป็นแพงได้

ระบบทีวีดิจิทัลจะไม่มีภาพจางหรือมีจุด จะเป็นแบบรับได้หรือรับไม่ได้ไปเลยค่อนข้างเด็ดขาด สัญญาณดิจิทัลเดินทางไม่ได้ไกลเท่าสัญญาณอนาล็อกเดิม และทะลุทะลวงได้ไม่ดีเท่า จึงต้องรู้ว่าสัญญาณโทรทัศน์ที่จะรับนั้นมีที่มาจากไหน อาจสอบถามได้โดยตรงกับทางสถานี

ผู้บริโภคต้องศึกษาว่าตนอยู่ในเขตไหนของย่านสัญญาณ ถ้าอยู่ใกล้เขตที่สัญญาณแรง การรับทีวีดิจิทัลจะไม่มีปัญหา ว่ากันว่าแม้แต่เสาอากาศเดิมก็อาจใช้ได้ ดังนั้นอย่าเพิ่งรีบซื้อจนกว่าจะได้ทดลองของเก่าดู ถ้าอยู่ในเขตสัญญาณอ่อนอาจต้องเปลี่ยนใช้เสาอากาศที่เหมาะสมมากขึ้น เสาอากาศโทรทัศน์ดิจิทัลมีได้หลายแบบ ควรศึกษาไว้ก่อนล่วงหน้าเมื่อถึงเวลาจะได้เลือกได้ถูกต้อง

การตัดสินใจเรื่องเครื่องรับก็สำคัญ การจะรับภาพดิจิทัลให้ชัด ก็ต้องรับผ่านเครื่องในระบบดิจิทัล แต่โทรทัศน์เครื่องเก่าก็ไม่ควรทิ้งเพราะยังใช้ได้ โดยแค่ใส่กล่องแปลงสัญญาณ (กล่องดำ) เท่านั้น และแม้ไม่ชัดเท่าทีวีดิจิทัลใหม่ แต่ก็ยังชัดเท่ากับของเดิมที่อยู่ในระบบอนาล็อกนั่นเอง เรื่องกล่องดำทาง กสท. กำลังหาวิธีช่วยอุดหนุนประชาชน ในขั้นนี้ กสท. น่าจะช่วยเป็นคูปองที่ใช้ซื้อกล่องแปลงสัญญาณ รายละเอียดคงต้องติดตามต่อไป

การเตรียมตัวแต่เนิ่นๆ เป็นเรื่องดี แต่ผู้บริโภคคงไม่ต้องกังวลเกินไป เพราะมีเวลาเหลือระหว่างเริ่มมีดิจิทัล กับมีทีวีอนาล็อกเดิมควบคู่กันไป ดังนั้นรับรองไม่มีจอดำเพราะเหตุเปลี่ยนระบบทีวีเป็นดิจิทัลแน่ และในช่วงคาบเกี่ยวนั้นจะเป็นเวลาที่จะได้ปรับเปลี่ยนระบบโทรทัศน์ที่แต่ละบ้านจะใช้รับชม ที่สำคัญคงต้องเตรียมเงินไว้...

การปรับตัวรับทีวีดิจิทัลอาจไม่ได้แพงมากมาย แต่บางท่านอาจเปลี่ยนเครื่องรับทีวีเป็น HDTV และซื้อขนาดจอใหญ่ขึ้น เพราะความงามของภาพทำให้อดใจไม่ไหวนั่นเอง

ในช่วงเวลาที่ทีวีดิจิทัลกำลังจะเกิดขึ้นเป็นครั้งแรกในประเทศไทย ก่อให้เกิดคำถามจำนวนมากถึงรูปแบบเนื้อหาเทคโนโลยี รวมถึงรายละเอียดต่างๆ ในการแพร่ภาพของทีวีประเภทนี้อย่างมาก อีกเรื่องหนึ่งที่น่าสนใจอันเป็นประเด็นสำคัญที่สังคมให้ความสำคัญอย่างมาก นั่นคือการเกิดขึ้นของทีวีประเภทนี้สังคมจะได้อะไร ? และพฤติกรรมของผู้รับชมจะเปลี่ยนแปลงไปในแง่ไหน ? คอลัมน์รู้จักสื่อเล่มนี้มีคำตอบจากนักวิชาการผู้มีความรู้ทั้งในด้านสื่อสารมวลชนมาไขข้อข้องใจให้แก่คุณผู้อ่านทุกท่านครับ

ราม เชื้อสถาปนศิริ

นักวิชาการชำนาญการ

สถาบันวิชาการสื่อสารมวลชน (สวส.) ไทยพีบีเอส

“การเกิดทีวีดิจิทัลผมเชื่อว่าพฤติกรรมมารเปิดรับหรือ Media Exposure จะไม่เปลี่ยนแปลงจากที่เป็นอยู่มากนัก เพราะตอนนี้นั้นคนดูมีพฤติกรรมมารเปิดรับชมผ่านข้ามแพลตฟอร์มได้มากอยู่แล้ว

“ประเด็นแรก ในความเปลี่ยนแปลงสำคัญ คือเนื้อหาของช่องที่เกิดใหม่นั้นรายการต่าง ๆ จะมีความเป็น Niche Market มากขึ้น ช่องที่เป็นสื่อเดิมหรือเป็น Mass ที่มีฐานคนดูเป็นล้าน ๆ จะถูกท้าทาย และจะเดินมาถึงจุดสมดุลที่ว่าไม่มีค่ายใหญ่ ๆ ที่สามารถกวาดคนดูได้ 20-30% อีกแล้ว

“ประเด็นที่ 2 ในเชิง Interactive ทีวีดิจิทัลไม่ได้พูดถึงความหลากหลาย หรือเรื่องของภาพคมชัดเท่านั้น แต่ที่สำคัญที่สุดคือทีวีดิจิทัลพูดถึงเรื่องปฏิสัมพันธ์ของผู้ชมกับผู้ผลิตที่มีต่อกัน ต่อไปคนจะมีพฤติกรรมมารเสกสื่อแบบมีปฏิสัมพันธ์กับผู้ผลิตมากกว่าเดิม ผู้ผลิตรายการในทีวีดิจิทัลจะสามารถทดสอบความรู้สึก ความชื่นชอบ ความเห็นตอบกลับได้ทันที การขายโฆษณาสินค้าจะสามารถทำได้โดยผ่านรีโมททีวี หรือแม้กระทั่งการวางผังเวลาที่เมื่อก่อนผู้ผลิตวางผังทีวีแบบล็อกเวลา ต่อไปผังจะถูกเซตตามความพึงพอใจและความสะดวกของผู้บริโภค ไม่เว้นแม้แต่เรื่องเนื้อหาทุกอย่างที่ผู้บริโภคจะสามารถกำหนดได้ ดังนั้นไวยากรณ์ของรายการโทรทัศน์จะเปลี่ยนไปเมื่อผู้บริโภคมีอำนาจอีกครั้ง

“ในโลกของยุคอินเทอร์เน็ต 3.0 ทุกคนไม่ได้เพียงเสกสื่อเพื่อรับข้อมูลข่าวสารอีกต่อไป เช่นเดียวกับคนเสกสื่อในทีวีดิจิทัล ผมเชื่อว่าเขาต้องการสิ่งที่มากกว่าความบันเทิง นั่นก็คือประสบการณ์ในการรับชม (Watching Experienced) ซึ่งเป็นประสบการณ์ที่ใกล้ชิดกับตัวผู้รับชม ดังนั้นคุณจะได้เห็นว่า ซีรีส์ ‘ฮอริโมนส์’ หรือหนังใหม่ๆ เขาจะเน้นไปที่ประสบการณ์ของการรับชม และการเชื่อมโยงเนื้อหาเข้ากับบริบทสังคมปัจจุบันมากขึ้น

“แต่ต่อไปในยุค 4.0 มันจะยิ่งกว่านั้น เพราะโลกจริงกับโลกออนไลน์จะกลายเป็นโลกเดียวกันเลย ระหว่างโลกจริงกับโลกออนไลน์ ซึ่งขณะที่เรากำลังใช้สื่ออยู่ เราก็กำลังใช้ชีวิตอยู่ด้วยควบคู่กันเลย จะพูดง่าย ๆ ก็คือมันคล้ายกับโลกในหนังเรื่อง ‘The Matrix’ คือผู้คนจะมีร่างกายเนื้อ และกายอวตารในโลกออนไลน์หลายตัวตน ซึ่งก็เป็นร่างกายที่แท้จริงของคนคนนั้นแบบหนึ่ง ผู้คนสามารถมีอัตลักษณ์ที่หลากหลาย และสร้างอัตลักษณ์เหล่านี้ขึ้นมา จากส่วนหนึ่งของชีวิตและความทรงจำทุกอย่าง มาจำลองสร้างขึ้นในสื่อ ทำให้ผู้ผลิตเนื้อหา รายการต้องปรับตัว ซึ่งตัวเร่งที่จะทำให้เกิดปรากฏการณ์เหล่านี้ผมเชื่อว่าทีวีดิจิทัลมีส่วนอย่างมาก

“สิ่งที่องค์กรกำกับดูแลต้องให้ความสำคัญ คือส่งเสริมความรู้ให้คนดูรู้เท่าทันสื่อ รวมถึงส่งเสริมให้ผู้ประกอบการมีแรงจูงใจที่จะทำรายการที่มีสาระ หรือเป็นรายการบันเทิงที่มีจริยธรรมส่งเสริมในเรื่องของความดี ดีกว่าการไปเซ็นเซอร์ตัดทอนเนื้อหา ที่จะก่อให้เกิดความขัดแย้งในสังคมโดยไม่จำเป็น”

รศ. ดร.วีรพงษ์ พลนิกกิจ

กลุ่มวิชานิเทศศาสตร์ สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

“ทีวีดิจิทัลจะช่วยเสริมสร้างประสบการณ์ใหม่จากการเปิดรับข้อมูลข่าวสารที่ถูกสร้างสรรค์ขึ้น ช่วยให้การผลิตรายการสามารถทำได้หลากหลายรูปแบบ ซึ่งรูปแบบหนึ่งที่น่าสนใจคือรูปแบบที่สร้างการมีปฏิสัมพันธ์หรือที่เรียกว่า Interaction ระหว่างผู้ผลิตรายการกับผู้ชม หรือระหว่างผู้ชมกับผู้ชม ซึ่งไม่จำเป็นต้องอยู่ในพื้นที่เดียวกัน และความสะดวกรวดสบายที่เกิดขึ้นจากการให้บริการต่าง ๆ ผ่านหน้าจอทีวี เช่น การซื้อสินค้าและบริการต่าง ๆ แต่สิ่งที่สำคัญคือการสร้างสรรค์เนื้อหารายการที่เป็นประโยชน์เพื่อเผยแพร่ผ่านทางเทคโนโลยีใหม่

“อย่างทีวีดิจิทัล ดังนั้นเราอาจต้องพูดคุยกันให้มากขึ้นถึงการผลิตรายการด้วยเนื้อหาที่สร้างสรรค์ โดยเฉพาะเนื้อหาที่จะเป็นประโยชน์ต่อสังคม และการพัฒนาประเทศชาติด้วยความตระหนักรู้ในอิทธิพลของรายการที่ผลิตขึ้นอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคม และใช้โอกาสนี้ในการที่จะรักษาสิ่งที่ดีงามในสังคม หรือจะเปลี่ยนแปลง แก้ไขปัญหาภายในสังคมของเราอย่างจริงจัง โดยเฉพาะการมีช่องทีวีดิจิทัลสำหรับเด็กที่ผู้ประกอบการจะมีโอกาสถือครองพลังในการช่วยกำหนดทิศทางของสังคมหรือเสริมศักยภาพของพลเมืองในอนาคตครับ”

ชญิสรา อรพ ญ อัยยา

นักวิจัยศูนย์ศึกษานโยบายสื่อ

คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

“ข้อดีจากการเกิดขึ้นของทีวีดิจิทัลประการหนึ่งคือจะทำให้ผู้บริโภคมีทางเลือกในการรับชมเนื้อหารายการมากขึ้นกับทั้งหมด 48 ช่อง ที่แบ่งเป็นทีวีช่องธุรกิจ ทีวีสาธารณะ ทีวีชุมชน ในส่วนประเภทช่องทั่วไปก็จะมีช่องรายการเด็กและครอบครัวกับช่องรายการข่าวตลอด 24 ชั่วโมง ซึ่งต่างจากช่องฟรีทีวีปัจจุบันที่มีเพียงบางเวลาถือเป็นปรากฏการณ์ใหม่ที่สามารถเป็นทางเลือกให้แก่พ่อแม่ผู้ปกครอง ที่ครอบครัวสามารถดูด้วยกันได้ หรือช่องข่าวที่มีผู้ประกอบการหลายรายเข้ามาดำเนินการในด้านเนื้อหา ซึ่งก็คาดหวังว่าจะมีความหลากหลายและรอบด้านมากขึ้น ส่วนอีก 2 ประเภทที่เหลือก็คือประเภททีวีสาธารณะ การเกิดของทีวีสาธารณะเพิ่มขึ้นเป็นเรื่องดี ถ้าทำได้ตามคอนเซ็ปต์ของทีวีสาธารณะของสากลคือนำเสนอสาระความรู้ที่ตอบสนองความต้องการของคนหลากหลายกลุ่ม ก็จะทำให้ประชาชนมีทางเลือกมากยิ่งขึ้นกว่าดูอะไรที่บ้านทั่วไปวัน ๆ อีกประเภทหนึ่งทีวีชุมชนก็จะทำให้เราได้รับชมเนื้อหาที่เป็นแบบโลคอล คอนเทนต์ เป็นเนื้อหาเฉพาะของท้องถิ่นมากขึ้น ทำให้คนท้องถิ่นไม่ต้องมารับรู้แค่ข่าวสารของส่วนกลางของกรุงเทพฯ เพียงอย่างเดียว เขาสามารถจะสร้างเนื้อหาที่มีความเฉพาะของเขาออกอากาศเฉพาะในท้องถิ่น ตรงนี้ก็เป็นปรากฏการณ์ใหม่ที่ยอมรับว่าทำให้เกิดความหลากหลายและการมีส่วนร่วมของคนในท้องถิ่น แต่ก็ขึ้นอยู่กับ

กับประชาชนว่าจะปรับตัวกับปรากฏการณ์นี้อย่างไร นี่เป็นความท้าทายใหม่ของผู้ชมในยุคทีวีดิจิทัล”

“เรื่องสำคัญก็คือ

ประชาชนควรตื่นตัวเพื่อรับกระแสนี้ เพราะถ้าไม่ตระหนักในเรื่องนี้เขาจะไม่สามารถรับมือกับความหลากหลายได้อย่างรู้เท่าทัน และที่สำคัญก็คือการตระหนักถึงสิทธิของตัวเอง ถ้าสมมุติว่าเราเจอเนื้อหาที่ไม่เหมาะสม หรือรู้สึกว่ารายการนี้ไม่ดี ไม่เหมาะกับเด็กและเยาวชน หรือว่ามีกำไรโฆษณาเกินจริง หรือมีความลำเอียงในการสร้างทัศนคติเรื่องต่าง ๆ ผู้ชมต้องตระหนักถึงสิทธิของตัวเองว่าเราจะต้องร้องเรียนไปตามช่องทางที่มี โดยต้องคิดอยู่เสมอว่าเราสามารถกระตุ้นให้ผู้ประกอบการเขาทำรายการที่ดีได้ ในส่วนของกรกำกับดูแลจากทางภาครัฐ ควรเริ่มตั้งแต่การให้ใบอนุญาต ต้องมีกลไกให้ใบอนุญาตที่สามารถารันตีด้านความหลากหลายและคุณภาพของเนื้อหา แล้วพอให้ใบอนุญาตไปแล้วควรใช้วิธีการกำกับดูแลเชิงบวก (Positive Regulation) เพิ่มขึ้น คือการส่งเสริมให้คนดูรู้เท่าทันสื่อ รวมถึงส่งเสริมให้ผู้ประกอบการสื่อมีแรงจูงใจที่จะทำรายการที่มีสาระ หรือเป็นรายการบันเทิงที่มีความสร้างสรรค์ ดีกว่ามุ่งเน้นไปที่การลงไม้เรียวเพียงอย่างเดียว”

อัญญาอร พาณิชพิ้งรัก

ประธานเครือข่ายครอบครัวเฝ้าระวังและสร้างสรรค์สื่อ

ในการร้องเรียน ในกรณีการร้องเรียนบางเรื่องอาจเกี่ยวข้องกับด้านกฎหมายเราก็ต้องประสานงานให้เกิดผลตรงนั้น นี่คือสิ่งที่เราทำ

“ในส่วนของกรณีเฝ้าระวังเริ่มที่ทีวีธรรมดา ก่อน ในกรณีที่เราเห็นความไม่เหมาะสมของผู้ผลิตที่ผ่านหน้าจอแบบใจครีမ်เราต้องร้องเรียนไปที่ กสทช. หรือร้องเรียนไปยังหน่วยงานอื่นที่มีหน้าที่จัดการเป็นกรณีไป สมมุติว่าความผิดเกิดในกรณีหนึ่ง อานาจการดูแลไม่ได้อยู่ในหน้าที่ของ กสทช. เราก็ต้องพิจารณาว่าอยู่ในอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานอะไร เช่น ภาพยนตร์ เราก็ต้องไปร้องเรียนที่สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (สวช.) หรืออาจจะมีความผิดในประเด็นอื่น ๆ ก็พิจารณาแล้วทำจดหมายร้องเรียนไปหรือการขอเข้าพบเพื่อให้เกิดการแก้ไขในเรื่องนั้น และเมื่อมีการร้องเรียนเราก็ต้องมีข้อเสนอไปด้วย เช่น ถ้าเราเห็นความผิดชัดเจนเราก็เสนอไปเลยว่าเราต้องลงโทษทางปกครองสูงสุด แล้วนำกรณีที่เกิดขึ้นนี้ไปร่วมพิจารณาหามาตรการหรือแก้ไข

ระเบียบข้อบังคับ เพื่อให้เกิดการคาดโทษหรือตักเตือน แต่หากยังทำผิดซ้ำอีกก็ควรเพิ่มโทษ เช่น รายการนี้จะต้องถูกถอดออก

“สำหรับในด้านทีวีดิจิทัลที่วังานของเราคือการทำความรู้กับครอบครัวในประเด็นที่จะเลือกรับว่าสื่อแบบไหนส่งเสริมสถาบันครอบครัว รวมถึงการเข้าไปมีส่วนร่วมในการเรียกร้องว่าคนที่จะเข้ามาประมูลช่องเด็กและครอบครัวนอกจากผลิตรายการเพื่อความบันเทิงแล้ว ยังต้องผลิตรายการที่ให้ความรู้และเป็นรายการที่ส่งเสริมการเรียนรู้ในเรื่องราวต่าง ๆ ตามช่วงวัย เช่น อายุ 3-5 ปี เขาต้องเรียนรู้เรื่องสิ่งของรอบตัวหรือถ้าเป็นรายการสำหรับเด็กวัยรุ่นก็ต้องเป็นรายการส่งเสริมให้เขารู้จักตัวตนของเขาเอง นอกจากนี้ยังรวมถึงการให้ข้อสังเกตในด้านการจัดสรรสัดส่วนรายการที่เหมาะสมใน 3 ช่อง ที่เกี่ยวกับเด็กและครอบครัวในทีวีดิจิทัล ตรงนี้เราก็เสนอว่าควรส่งไปในสัญญาจะเป็นภาคผนวกก็ได้ ก่อนที่จะออกไปอนุญาตให้แก่ผู้ประกอบการที่จะเข้ามาผลิตรายการเหล่านั้น”

“การทำงานหลักของเราคือการเฝ้าระวังสื่อพร้อมกับการให้ความรู้กับครอบครัวในการเผชิญหน้ากับรายการที่องค์กรประกอบไม่เหมาะสม เช่น เพศ ภาษา ความรุนแรง สารเสพติด ฯลฯ นั้นหมายความว่าเราช่วยให้เขามีภูมิคุ้มกันสามารถรับมือกับสื่อที่ถูกนำเสนอผ่านหน้าจอได้มากกว่านั้น เราจะให้ความรู้ในระดับลึกลงไปก็คือเรื่องการวิเคราะห์กระบวนการที่ไม่ได้เกิดขึ้นเฉพาะในหน้าจอ ให้เขาเห็นว่าสื่อมีกระบวนการประกอบสร้างอย่างไร ให้สมาชิกรู้ว่าสื่อที่ต้นต้นคืออย่างไร รวมถึงการสร้างการเรียนรู้ว่าสื่อที่นำเสนอเหล่านั้นส่งผลกระทบอะไรมาถึงเรา อีกส่วนหนึ่งก็คืองานด้านการร้องเรียน เราจะทำหน้าที่ศึกษาถึงกระบวนการ

เรื่องร้องเรียนกรณีขอให้ตรวจสอบการแสดงผลภาพ ผลิตภัณฑ์บนแถบแสดงรายการขณะเปลี่ยนช่องรายการ ของกล่องรับสัญญาณโทรทัศน์ผ่านดาวเทียม

ข้อร้องเรียน

ผู้บริโภคสื่อวิทยุ-โทรทัศน์ได้ร้องเรียนบริษัทฯ แห่งหนึ่ง ซึ่งดำเนินการสถานีโทรทัศน์ผ่านดาวเทียม ในรูปแบบบอกรับสมาชิก โดยผู้ร้องเรียนเป็นผู้จดทะเบียนกล่องรับสัญญาณโทรทัศน์ผ่านดาวเทียมของบริษัทฯ ดังกล่าวประสบปัญหาเมื่อเดือนพฤษภาคม 2555 ได้เปลี่ยนกล่องรับสัญญาณ (Set Top Box) ปรากฏว่ามีการแสดงผลภาพผลิตภัณฑ์บนแถบแสดงรายการขณะเปลี่ยนช่องรายการ ความยาวประมาณ 10 วินาที จึงติดต่อสอบถามไปยังบริษัทฯ แต่ได้รับคำชี้แจงที่ไม่ชัดเจน จึงขอให้สำนักงาน กสทช. ตรวจสอบการกระทำดังกล่าวว่าเป็นการละเมิดและเอาเปรียบผู้บริโภคหรือไม่ อีกทั้งเป็นไปตามข้อตกลงในการทำสัญญากับหน่วยงานของรัฐหรือไม่

การดำเนินการ

ตรวจสอบและวิเคราะห์ข้อเท็จจริงแล้วพบว่า

- ผู้ถูกร้องเรียนเป็นผู้ประกอบกิจการที่ได้รับอนุญาต สัมปทานฯ จากหน่วยงานของรัฐ และอยู่ในอำนาจหน้าที่ของ กสทช. ที่จะดำเนินการได้

- การแสดงผลภาพผลิตภัณฑ์สินค้าบนแถบแสดงรายการระหว่างเปลี่ยนช่องรายการของสถานีโทรทัศน์ผ่านดาวเทียม มีข้อเท็จจริงว่า

1. บริษัทฯ ได้ชี้แจงต่อ สำนักงาน กสทช. ว่า ได้ดำเนินการให้มีการโฆษณาในลักษณะดังกล่าว โดยมีระยะเวลาสูงสุดไม่เกินที่กฎหมายกำหนด คือชั่วโม่งละ 6 นาที และเมื่อรวมเวลาโฆษณาและการบริการธุรกิจตลอดทั้งวันเฉลี่ยแล้วไม่เกินชั่วโม่งละ 5 นาที จึงทำให้เข้าใจได้ว่าการกระทำดังกล่าวจริง

2. สำนักงาน กสทช. ได้ตรวจสอบการดำเนินการของบริษัทฯ ในระหว่างที่พิจารณาเรื่องร้องเรียนดังกล่าว พบว่ามีการกระทำดังกล่าวอยู่จริง

อย่าลืม!!!

เมื่อพบเห็นการกระทำที่เป็นภาระแก่ผู้บริโภคสื่อวิทยุ-โทรทัศน์ เช่น เรื่องนี้ที่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญ

เราควรปกป้องสิทธิของตนเองและครอบครัว ด้วยการจัดซื้อสินค้า ยี่ห้อของกล่องรับส่งสัญญาณโทรทัศน์ และรวบรวมเอกสารหลักฐานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนรายละเอียดของสิ่งที่พบเห็นหรือได้ยิน แล้วแจ้งไปที่ สายด่วนโทรฯ ฟรี 1200 ของ สำนักงาน กสทช. แบบครบถ้วน

บทสรุป

คณะกรรมการกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ (กสท.) ได้พิจารณาเรื่องร้องเรียนแล้วมีความเห็นว่าการดำเนินการให้มีภาพโฆษณาผลิตภัณฑ์บนแถบแสดงข้อมูลขณะเปลี่ยนช่องรายการโทรทัศน์ทุกครั้ง ครั้งละ 10 วินาที เป็นการบังคับให้ผู้ชมต้องรับข้อมูลที่นำเสนอโดยมิอาจหลีกเลี่ยงได้ ขณะเดียวกันภาพประกอบดังกล่าวได้บดบังพื้นที่หน้าจอตีทัศน์บางส่วน ขัดขวางการรับชมรายการได้อย่างปกติ ดังเช่นที่ผู้บริโภคพึงคาดหวังได้ จึงถือเป็นการกระทำที่เป็นการเอาเปรียบผู้บริโภคโดยการก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญ ดังนั้น กสท. จึงมีคำสั่งให้บริษัทฯ ระวังการดำเนินการดังกล่าว ถ้าหากบริษัทฯ ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งต้องถูกดำเนินการทางปกครองไม่เกิน 5 ล้านบาท และปรับทางปกครองอีกวันละไม่เกิน 100,000 บาท ตลอดเวลาที่ยังไม่ดำเนินการ

อย่างไรก็ตาม เพื่อไม่ให้ผู้บริโภคโดยรวมได้รับความเดือดร้อนรำคาญ หรือถูกละเมิดสิทธิในการรับชมรายการโทรทัศน์ผ่านกล่องรับส่งสัญญาณ (Set Top Box) และเพื่อเป็นการปกป้องผู้บริโภคโดยรวม กสท. ได้มอบหมายให้ สำนักงาน กสทช. มีหนังสือแจ้งผู้ประกอบการให้บริการโครงข่ายในกิจการกระจายเสียงหรือกิจการโทรทัศน์ทุกรายไม่ให้ดำเนินการในลักษณะดังกล่าว เพราะถือว่าเอาเปรียบผู้บริโภค อีกทั้งยังผิดกฎหมายด้วย

กสทช. จัดเสวนาหัวข้อ ‘สิทธิเสรีภาพสื่อ กับ พ.ร.บ.

ประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. 2551 เสรีภาพสื่อในวันที่ ‘ไร’ ฮอร์โมนส์

ด้วยกระแสความดัง ของ ‘ฮอร์โมนส์ วิทยัวร์ุ่น’ ซีรีส์วิทยุเรื่องดังที่ฉายในช่องดาวเทียม ‘จีเอ็มเอ็มวัน’ ในฐานะของการดูแลเนื้อหาหลักของสื่อที่วิดิจิตอลและทีวีดาวเทียม คณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) ในฐานะหน่วยงานกำกับดูแล ได้ร่วมกับคณะกรรมการศาสตร์ฯ มธ. จัดเสวนาหัวข้อ ‘สิทธิเสรีภาพสื่อ กับ พ.ร.บ. ประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. 2551 เสรีภาพสื่อในวันที่ ‘ไร’ ฮอร์โมนส์ ณ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (ท่าพระจันทร์) เมื่อวันที่ 21 สิงหาคมที่ผ่านมา โดยมี กสทช. สุภิญญา กลางณรงค์ เป็นประธาน และวิทยากรชื่อดังเข้าร่วมเสวนาอย่างคับคั่ง อาทิ คุณกุลนารี เสือโรจน์ อาจารย์จากคณะวารสารศาสตร์ฯ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, รศ. ดร.ชลิตาภรณ์ ส่งสัมพันธ์ จากคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คุณปฎิวัติ วิกิชาติ กรรมการสภาวิชาชีพข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย, คุณณภาพวัฒน์จักร์ อัดตนนท์ ผู้สื่อข่าวเนชั่นแซนเนล, คุณวรพจน์ วงศ์กิจรุ่งเรือง อาจารย์ประจำคณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม สถาบันบัณฑิต-

พัฒนบริหารศาสตร์ ซึ่งผู้เชี่ยวชาญทั้งหลายได้ให้ทรรศนะอย่างหลากหลายที่เชื่อมโยงกรณีซีรีส์ฮอร์โมนส์กับแนวทางการกำกับเนื้อหารายการของ กสทช. ว่าควรมีขอบเขตเพียงใด ซึ่งเชื่อมโยงกับมิติต่างๆ ที่หลากหลายทั้งในด้านสังคม, สื่อ,เยาวชน ทั้งสามารถสร้างประเด็นอันเป็นประโยชน์แก่วงการทีวีและการสื่อสารของประเทศได้ในอีกหลายแง่มุมทีเดียว

กสทช. เปิดตัวสัญลักษณ์ ‘น้องคูดี’ นำประเทศไทย

ก้าวหน้าสู่โทรทัศน์ภาคพื้นดินในระบบดิจิทัลคมชัดทุกการรับชม เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน

เพื่อให้ประชาชนชาวไทย รับรู้ และเข้าใจ ก้าวสำคัญของการเปลี่ยนแปลงการรับและส่งสัญญาณโทรทัศน์ภาคพื้นดินของประเทศไทย จากระบบอนาล็อกเป็นระบบดิจิทัล เมื่อเร็ว ๆ นี้ (ก.ค. 2556) กสทช. ได้เปิดตัวตราสัญลักษณ์และตุ๊กตาสัญลักษณ์ หรือตัวมาสคอตทีวีดิจิทัลชื่อ ‘น้องคูดี’ เพื่อเป็นสื่อกลางประชาสัมพันธ์ ข้อมูล ข่าวสาร และสร้างความทรงจำที่ดีของการเปลี่ยนผ่านยุคโทรทัศน์ภาคพื้นดินไปสู่การรับส่งสัญญาณวิทยุโทรทัศน์ระบบดิจิทัล ครั้งแรกของประเทศไทยให้แก่ประชาชน

น้องคูดีเป็นตุ๊กตารุ่นโบหน้าสีขาวยุโรปทรงสี่เหลี่ยมลักษณะเหมือนจอโทรทัศน์ มีเสาอากาศคล้ายหมวกปลายแหลมอยู่บนศีรษะ มีหางเป็นสายไฟ และปลายหางเป็นปลั๊กไฟ มีมือทั้ง 2 ข้าง เป็นรูปทรงกลม และมีนิ้วโป้งข้างละ 1 นิ้ว ส่วนเท้าเป็นรูปวงกลมผ่าครึ่งคว่ำลงกับพื้น ส่วนต่างๆ ของร่างกายทั้งหมดเป็นสีเขียว ยกเว้นลำตัว แขน และขาเป็นสีขาว ตีรูปหัวใจสีฟ้าซ่อนอยู่บนหัวใจสีขาวที่ด้านหน้าของลำตัว แสดงกิริยาท่าทางต่างๆ เพื่อที่จะบอกว่าคุณดิจิทัลทีวีไทยมีประโยชน์ต่อคนไทยอย่างไรบ้างสำหรับการรับชม ‘ทีวีดิจิทัล’ ต้องมีเครื่องรับโทรทัศน์และกล่องรับสัญญาณ (Set Top Box) ระบบ DVB-T2 ถ้าใช้โทรทัศน์เครื่องเดิมเพียงแค่อัดตั้งกล่องรับสัญญาณสามารถรับชมทีวีดิจิทัลได้เหมือนกัน

ตุ๊กตาสัญลักษณ์ หรือ มาสคอต ชื่อ ‘น้องคูดี’ กำลังแสดงประโยชน์และโอกาสที่ประเทศไทยและคนไทยจะได้รับจากการเปลี่ยนผ่านยุคโทรทัศน์ภาคพื้นดินจาก ‘ระบบอนาล็อก’ เป็น ‘ระบบดิจิทัล’

ตุ๊กตาสัญลักษณ์ หรือ มาสคอต ชื่อ ‘น้องคูดี’

ประโยชน์และโอกาสของประชาชน จากการเปลี่ยนผ่านยุคโทรทัศน์ภาคพื้นดินจากระบบอนาล็อกเป็นระบบดิจิทัล DVB-T2 ประชาชนจะได้รับชมรายการโทรทัศน์ที่มีความคมชัดสูง การนำทรัพยากรคลื่นความถี่วิทยุมาใช้สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ จำนวนช่องรายการที่เพิ่มขึ้น 48 ช่อง ทำให้ผู้บริโภคมีโอกาสคัดเลือกและรับชมข่าวสารที่มีคุณภาพดีกว่าเดิม ระบบดิจิทัลจะช่วยรองรับการให้บริการมัลติมีเดียใหม่ๆ และช่วยลดพลังงานของประเทศ รวมถึงการใช้ทรัพยากรโครงข่ายพื้นฐานและโครงข่ายการส่งสัญญาณร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้ต้นทุนการดำเนินการกิจการลดลง ส่งผลดีต่อผู้บริโภคเสียค่าใช้จ่ายน้อยลง อันจะนำมาซึ่งการพัฒนาคุณภาพชีวิต สังคม และเศรษฐกิจของประเทศไทยต่อไป

?

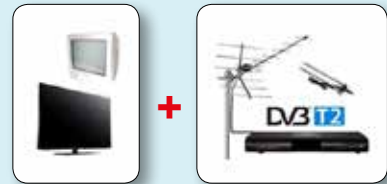
โทรทัศน์ดิจิตอล ดีกว่าระบบอนาล็อกอย่างไร ?

ข้อดีก็คือเราจะสามารถดูโทรทัศน์ที่มีคุณภาพของภาพและเสียงจะดีขึ้น เช่น โทรทัศน์ระบบ HDTV ที่ภาพคมชัด เสียงชัดเจน และในกรณีที่เรายู่ในพื้นที่ไกลๆ ทีวีดิจิตอลจะครอบคลุมพื้นที่ได้มากขึ้น และลดการรบกวนของคลื่นความถี่ได้ อีกทั้งยังมีบริการโทรทัศน์แบบไม่บอกรับสมาชิก และมีรูปแบบในการให้บริการที่หลากหลายขึ้น ซึ่งทำให้เรามีทางเลือกในการใช้บริการมากขึ้นนั่นเอง

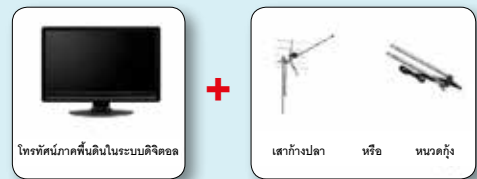
?

เตรียมตัวอย่างไรเพื่อรองรับทีวีดิจิตอล

1. เครื่องรับโทรทัศน์เดิม ไม่ต้องซื้อใหม่ ใช้เสาหนวดกุ้งหรือเสาท่างปลารับสัญญาณ และต่อกับ Set Top Box (STB) หรือกล่องแปลงสัญญาณ ซึ่งจะช่วยเปลี่ยนสัญญาณจากระบบอนาล็อกเป็นระบบดิจิตอล

2. เครื่องรับโทรทัศน์เครื่องใหม่ ดูให้แน่ชัดว่ามีดิจิตอลจูนเนอร์ในตัวรับสัญญาณ (Integrated Digital Television หรือ iDTV) ก็จะรับสัญญาณจากเสาหนวดกุ้งหรือเสาท่างปลาได้ โดยไม่ต้องใช้กล่องแปลงสัญญาณ หรือ Set Top Box ซึ่งวิธีนี้เราจะสามารถรับชมได้ทั้งหมด 48 ช่อง ทั้งที่เป็นช่องความคมชัดปกติ SD (Standard Definition) และความคมชัดสูง HD (High Definition)

[HTTP://BCP.NBTC.GO.TH](http://BCP.NBTC.GO.TH)

สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ
 กลุ่มงานรับเรื่องร้องเรียนและคุ้มครองผู้บริโภคในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ (รศ.)
 เลขที่ 87 ซอยพหลโยธิน 8 ถนนพหลโยธิน แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร 10400
 โทรศัพท์ 02 271 0151-60 ต่อ 481, 482 โทรสาร 02 278 4397
 หรือ www.facebook.com/con.rights E-mail : consumerrights.bc@nbtc.go.th